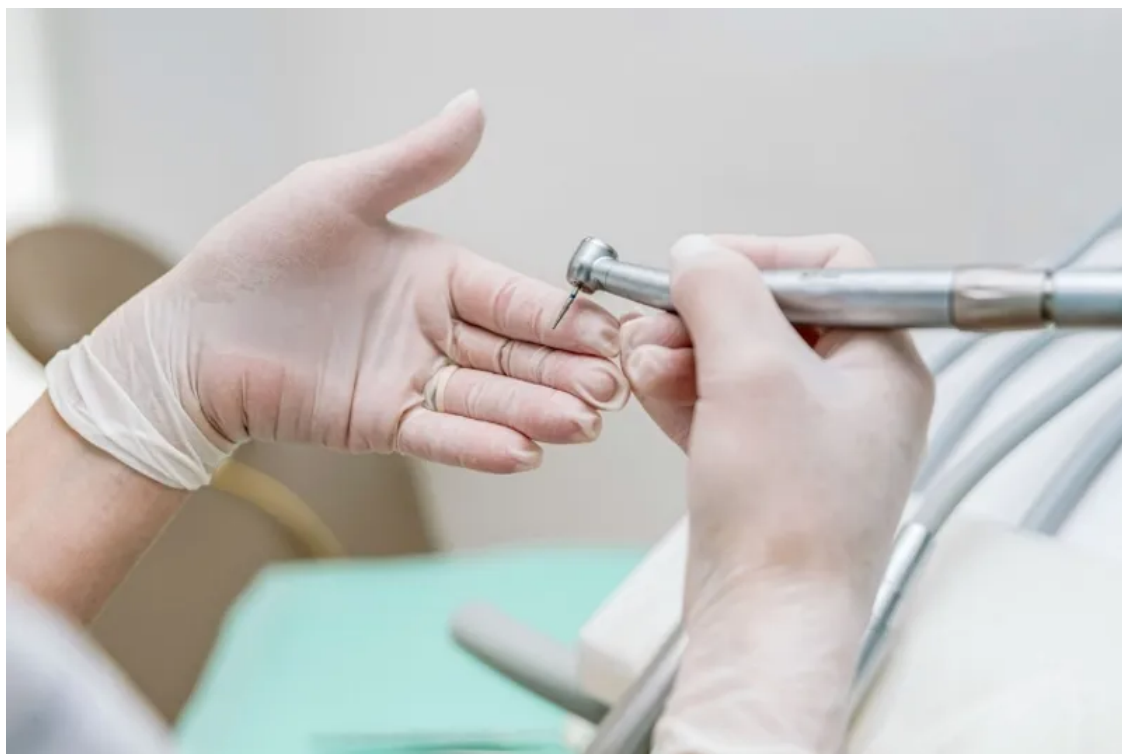

Logo

Det skal du vide om: Latex i tandplejen

Hvad er latexallergi, og hvordan beskytter du dine patienter og dig selv mod det? Denne udgave af guiden handler om brugen af latex i tandplejen.

TEKST: KIM ANDREASEN, ANNE BIRKEHOLM JENSEN, ANDREAS SCHLOTT

Baggrund om latex og latexallergi

Selvom brugen af latex til fremstilling af handsker er mindsket i løbet af de seneste år, er latexhandsker stadig et udbredt redskab i tandplejen. De anvendes især ved undersøgelser og behandlinger, hvor der er behov for beskyttelse mod fx mikroorganismer, kemikalier eller plast.

Latexhandsker fremstilles af latexsaft, der bl.a. indeholder proteiner, som tappes fra gummitræet. Når man producerer naturgummi, skylles overskydende latexprotein ud, men rester kan forekomme og forårsage latexallergi.

Latex er et velkendt allergen og kan give type 1-allergi – også kaldet ”straksallergi” – formidlet af cirkulerende IgE-antistoffer i blodbanen.

Hyppige symptomer

Hyppigheden af latexallergi er lav i den generelle befolkning. Men det er velkendt, at latexallergi optræder hyppigere blandt sundheds- og rengøringspersonale end i befolkningen som helhed. I internationale undersøgelser af især medarbejdere i sundhedssektoren varierer forekomsten af latexallergi fra 3 % til 17 %.

Jo mere man er i kontakt med latex, desto større er risikoen for, at latex forårsager allergi. Nogle af de patientgrupper, der hyppigt udsættes for medicinsk udstyr med latex, har derfor oftere latexallergi. Et eksempel er spina bifida (rygmarvsbrok). Her har mere end 30 % af patienterne latexallergi.

Symptomerne på type 1-allergi forårsaget af latex kan variere fra kløe, hævelse, astma, diarré til i værste tilfælde anafylaktisk chok.

Symptomerne varierer afhængig af typen af eksponering (hudkontakt eller inhalering). Type 1-allergiske reaktioner kan forekomme hos personer, som reagerer med umiddelbare hudsymptomer, når de har kontakt med latexhandsker eller andre produkter, der indeholder latex.

Latexallergi kan forveksles med allergi over for gummikemikalier. Når handsker og andet materiale produceres, tilsætter man gummikemikalier. De kan give risiko for udvikling af type 4-allergi (kontaktallergi), hvor symptomerne ikke opstår med det samme, men typisk 1-2 døgn efter kontakt.

Sådan mindsker du risikoen for latexallergi

Nedenfor er en række anbefalinger med det overordnede mål at reducere hud- og luftvejseksposering for latex. Overordnet set har en overgang til latexfri og pudderfri produkter vist sig at være en effektiv måde at reducere risikoen for allergiske reaktioner på.

Patienter

Der skal altid udføres en grundig patient anamnese med fokus på latexallergi. Hold øje med, om patienten har allergiske symptomer over for:

- Latex eller produkter, der indeholder latex
- Pudder i handskerne
- Stenfrugter, der indeholder de samme typer proteiner, som findes i latex, fx avocado, banan, kiwi, vandkastanjer

Personale i tandklinikker

Risikoen for at blive ramt af en allergisk reaktion forårsaget af latex er selvsagt større for personalet på tandklinikker grundet den hyppigere og mere omfattende latexeksposering, som også kan omfatte luftbårne latexpartikler. Derfor bør man anvende latexfri alternativer i så stort omfang som muligt, fx:

- Nitrilhandsker - alternativt vinyl (disse fås også i allergialternativer, fx uden acceleratorer)
- Silikone-kofferdam
- Alternative elastikker
- Alternative pudse- og polérkopper

Vurderer man, at det er nødvendigt at anvende latexhandsker, skal disse være pudderfri for at undgå indirekte latexeksposering. Når det gælder operative indgreb, er udskiftningen af latex med andre produkter blevet mødt med modstand, da latex kvalitetsmæssigt er svært at erstatte. Dog har visse alternative materialer vist sig at kunne bruges:

- Hvis latexprodukter anvendes i forbindelse med operationer, skal de være af så høj kvalitet som muligt og pudderfrie. Vær dog opmærk-

som på, at mængden af frie proteiner angivet af producenten ikke er en god indikator for risikoen for at pådrage sig latexallergi.

- Hvis en patient eller et medlem af personalet har latexallergi, skal latexprodukter holdes helt ude af lokalet. Pudderfrie latexprodukter er ikke et alternativ.
- Uddannelse af personale om latexallergi har vist sig at være effektiv. På den baggrund bør latex regelmæssigt være et tema i arbejdspladsens sundheds- og arbejdsmiljøarbejde.
- EU-direktivet 89/656/EEC (Personal Protective Equipment) fastsætter minimumskrav for arbejdsgiveres brug af personlige værnemidler (PPE) på arbejdspladsen og bør fungere som retningslinje i forhold til brug af værnemidler på klinikken. Derudover rådgiver Sundhedsstyrelsen om forebyggelse af latex allergi.

Kilder

- Örtengren U. Latex i tandvården - risiker och rekommendationer (Set 2026 april). Tilgængelig fra:
URL:<https://www.internetodontologi.se/ovrigt/latex-tandvard-risiker-rekommendationer/>
- VIDENSCENTER FOR ALLERGI. Latex (Set 2026 maj)
Tilgængelig fra URL: <https://www.videncenterforallergi.dk/allergener/allergi-gummi/> allergi-gummi-latex/
- SUNDHEDSSTYRELSEN. Forebyggelse af latexallergi. Redegørelse og vejledning (Set 2026 maj). Tilgængelig fra:
URL: <https://www.sst.dk/udgivelser/2003/forebyggelse-af-latexallergi-redegoerelse-og-vejledning>.

info

Nr. 6/7 | 2026

leverandørregister

› **Safe Sterilization A/S**

› **SE LEVERANDØRREGISTERET**

læs bladet